

Turizam 2022. godine u Hrvatskoj

Analiza rezultata benchmarkinga hotela, kampova i marina u Hrvatskoj

Travanj 2023.

Ključne poruke

Emanuel Tutek, Partner u BlueRock Consultingu:

- Rekordna godina po prihodima hotela. U odnosu na 2019., prihodi hotela viši su za 6%, dok se broj noćenja u hotelima još uvijek nije oporavio - 11%. Prihodi su ostvareni kroz povećanje cijena na valu inflacije. Zauzetost je u skladu sa sezonalnošću turizma na obali.
- **Vratili smo se na stari model masovnog ljetnog turizma po skupljim cijenama, ali zarađujemo nešto manje.**
- Zarađujemo manje jer su troškovi sustigli većinu hotelijera. Sustići će i sve ostale koji neće ulagati.
- Ulaganje je otežano jer više nema jeftinog novca, kamatne stope su više, a neizvjesnost je visoka za kratki i srednji rok.
- Plastično rečeno, **prošlo je vrijeme copy-pase odmorišnih hotela od 4* i 100 soba, i ključna će biti inovativnost i diferencijacija u razvoju novih koncepata.**
- Pred hotelijerima ali i hrvatskim turizmom su ozbiljna pitanja: Tko će ulagati? Koliko će se ulagati? Kako povećati konkurentnost na postojećoj osnovi? Koliko dugo se još može bježati troškovima? Koje će biti posljedice?

Prof.dr.sc. Sandra Janković, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilišta u Rijeci:

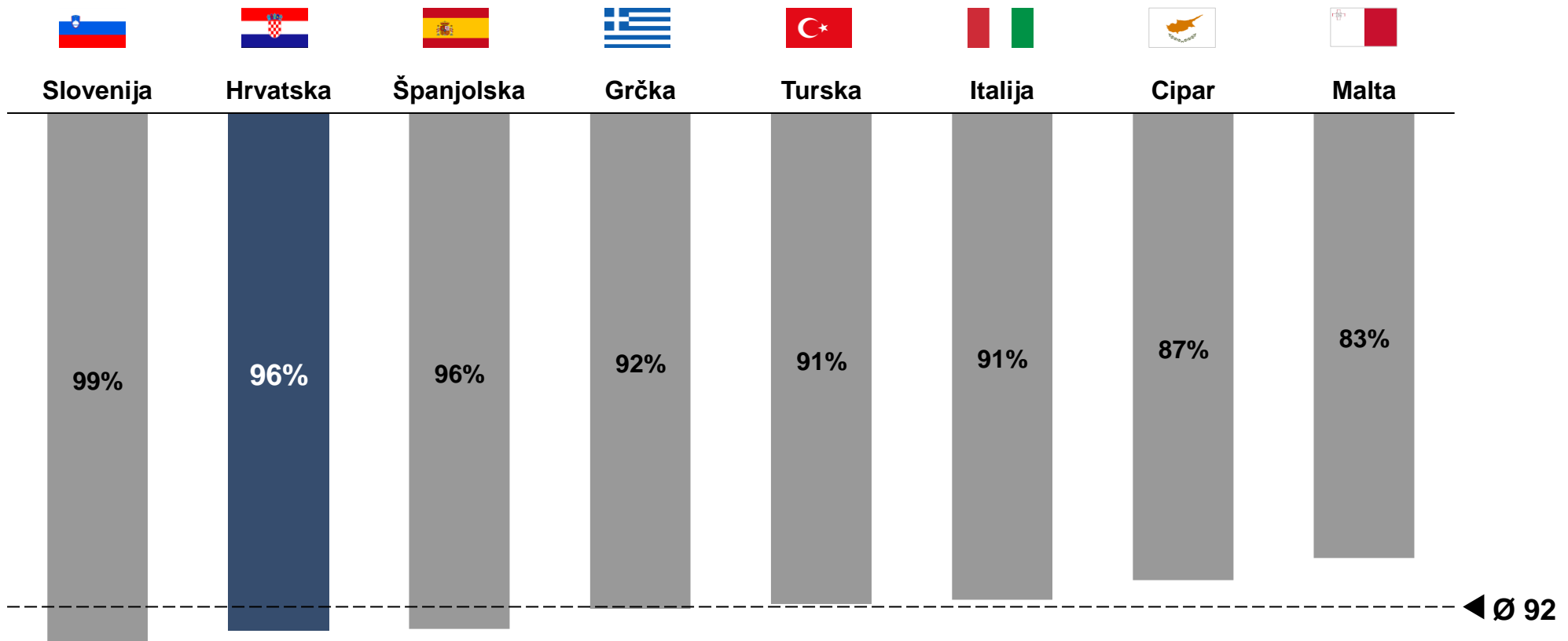
- Rezultati u 2022. godini u odnosu na 2019. u pogledu ostvarenih prihoda bilježe značajno povećanje uslijed povećanja cijene sobe ali i raznolikosti ponude, iako još nisu dostignuti rezultati u fizičkim pokazateljima (noćenja i dolasci). To je svakako dobar put za budući razvoj hrvatskog turizma, no značajno je napomenuti da je do povećanja ADR-a, RevPAR-a i TRevPARa došlo u velikom dijelu uslijed inflatornih uvjeta poslovanja, a ne zbog ulaganja u višu kvalitetu i nove proizvode.
- **Zabrinjavajuća je činjenica da unatoč rastu prihoda najvećih hotelskih kompanija, EBITDA marže ne rastu.** Iako je EBITDA u apsolutnom iznosu veća, kao udio u prihodu značajno je manja u odnosu na 2019. i 2021., što znači da rast prihoda nije uspjelo pokriti i povećanje troškova.
- Hoteli su u 2022. godini u Hrvatskoj ostvarili iskorištenost od 42%, ADR od 137EUR te godišnji TRevPAR od 28.676 EUR. Sezonalnost je još uvijek jako visoka, a svega 31% svih hotela 4* i 5* su iznadprosječni – to su oni koji su ulagali posljednjih godina u višu kvalitetu i pratili zahtjeve tržišta.
- Vjerujemo da će u budućnosti i ostatak ovih za sada 69% ispodprosječnih hotela uspjeti dodatnim ulaganjem postizati bolje performanse.
- **Kampovi su kao pobjednici izašli iz COVID krize:** mobilne kućice sada rade bolje nego hoteli s 4* - s prosječnim godišnjim ADR-om od 139 EUR ostvarile bolji rezultat od prosjeka hotela s 4* koji iznosi 120 EUR. Ostvarile su 34% viši RevPAR nego 2019.
- Nautički turizam potpuno se oporavio od COVID krize – iskorištenost je gotovo na razini 2019., dok je prosječna cijena veza (ADB) u odnosu na 2019. godinu porasla za 28% a ukupan prihod marine po raspoloživom vezu (TRevPAB) porasao je za 25% i iznosi godišnje 6.607 EUR.

Sažetak

- Nakon dvije uzastopne, turistički izazovne godine uzrokovane COVID-om, hrvatski turizam se oporavio, te bilježi **4% noćenja manje** u odnosu na **2019.**
  - **Hrvatska (-4% noćenja)**, uz **Sloveniju (-1% noćenja)** i **Španjolsku (-4% noćenja)** bilježi najbliža ostvarenja onima iz **2019.** – dok je i ostatak Mediterana blizu ostvarenja iz 2019., **prosjeck** turističkih noćenja **Mediterana iznosi 92%**
    - Hrvatska je ostvarila 105 mil. noćenja, što je 25% više nego lani
    - U ljetnoj sezoni ostvareno je 17% više noćenja nego 2021.
    - Tradicionalna „drive-in“ tržišta u potpunosti su se oporavila
- **Hoteli** su ostvarili **6% više prihode** nego **2019.**, dok je **broj noćenja** u hotelima **11% manji**
  - **Prihodi najvećih hotelskih kompanija su se oporavili**, dok su **EBITDA marže** značajno **pale** u odnosu na **2021.**, ali je **apsolutni iznos EBITDA-e veći**
  - Nastavlja se **trend porasta cijena**,
    - **Sve kategorije hotela povećale cijene više od 20%** u odnosu na **2019.**
    - Cijene su **7% više** nego **2021.**, no **porast cijena je „pojela“ inflacija**
  - Prosječni ADR iznosi 137 EUR, ali uz nisku zauzetost od 42%
    - Prosječni ADR **5*** hotela u 2022. iznosi **258 EUR**, a **4*** hotela **120 EUR**
  - **69%** hotela **4* i 5*** ima **ispodprosječne performanse**, te **zaostaju 31%** za **prosječnim performansama**
- U **kampovima** se **nastavlja trend porasta cijena i zauzetosti**, u odnosu na **prošlu godinu +7% porasta cijena i +16% zauzetosti**
  - Prosječna **godišnja zauzetost kampova u 2022. iznosila je 30%** uz **RevPAR od 6,2 tis. EUR**
  - **Mobilne kućice** kao proizvod više dodane vrijednosti **potpuno su se oporavile od krize**
    - **Ostvarile su 34% viši RevPAR nego 2019.** te su s
    - S prosječnim godišnjim **ADR-om od 139 EUR** ostvarile **bolji rezultat** od prosjeka **hotela s 4*** koji iznosi **120 EUR**
- **Nautički turizam** potpuno se oporavio, zabilježen je povratak **broja noćenja na razinu iz 2019.**, dok su **prihodi marina viši za 10%**
  - **Stupanj iskorištenosti** vezova **nije dostigao razinu iz 2019.**, dok je **TRevPAB 25% viši**
  - Prosječni **ABR u 2022. iznosi 33 EUR**, uz **TRevPAB od 6.607 EUR**

Mediteran se gotovo potpuno oporavio od COVID-19 krize, i Hrvatska je na 96% noćenja iz 2019. godine

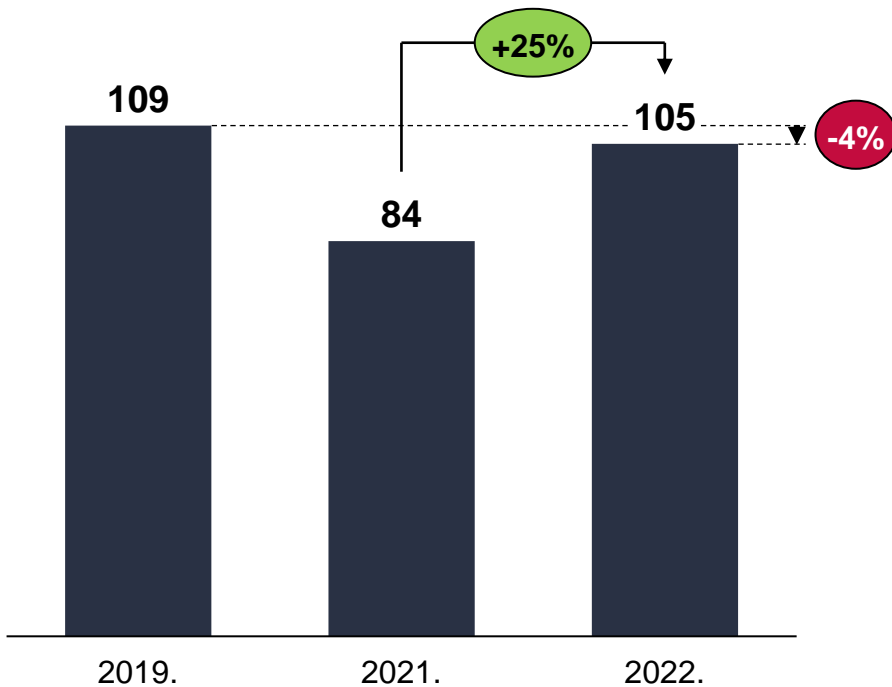
Indeks turističkih noćenja na Mediteranu, Δ 2022./2019.

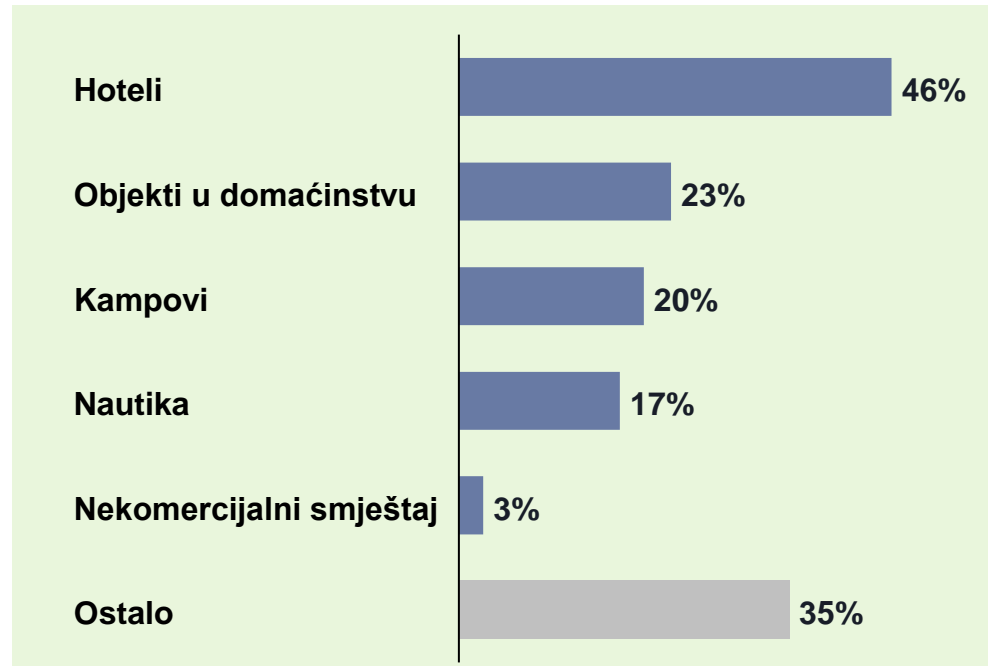
Hrvatska je ostvarila 105 mil. noćenja, što je 25% više nego 2021.

Broj noćenja u Hrvatskoj, 2019.-2022.

Broj noćenja (mil.)

Usporedba broja noćenja po tipovima smještaja, 2021./2022.

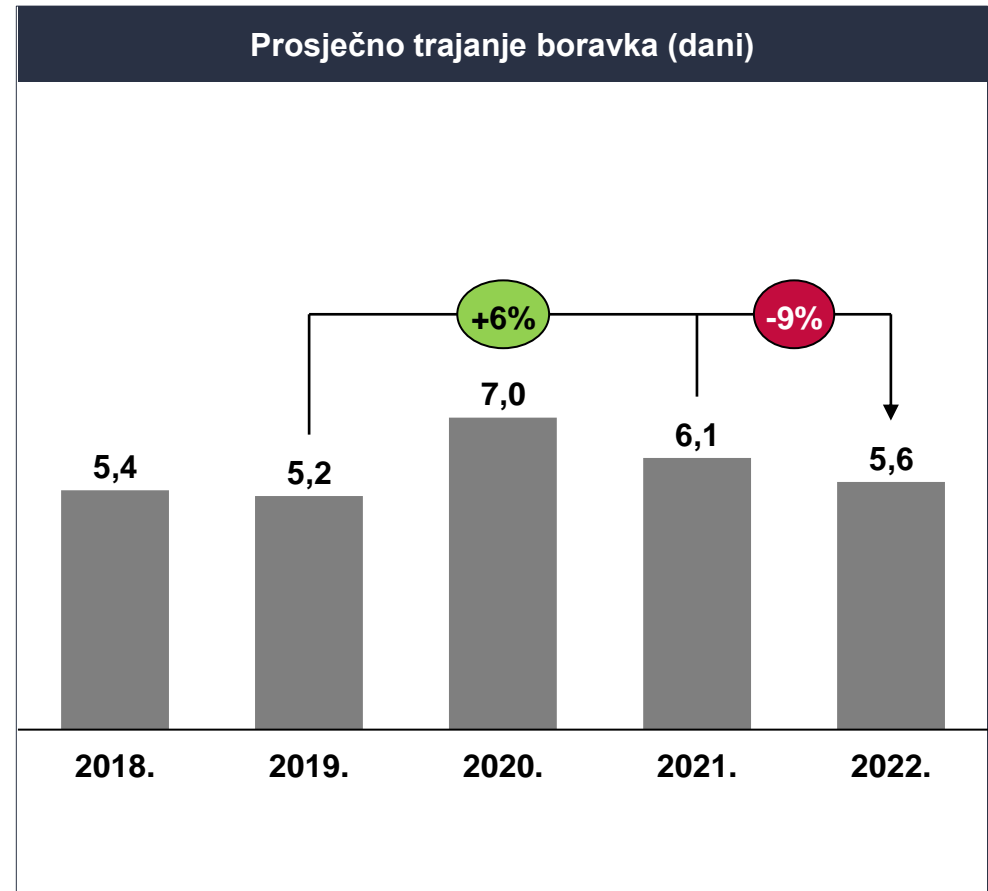
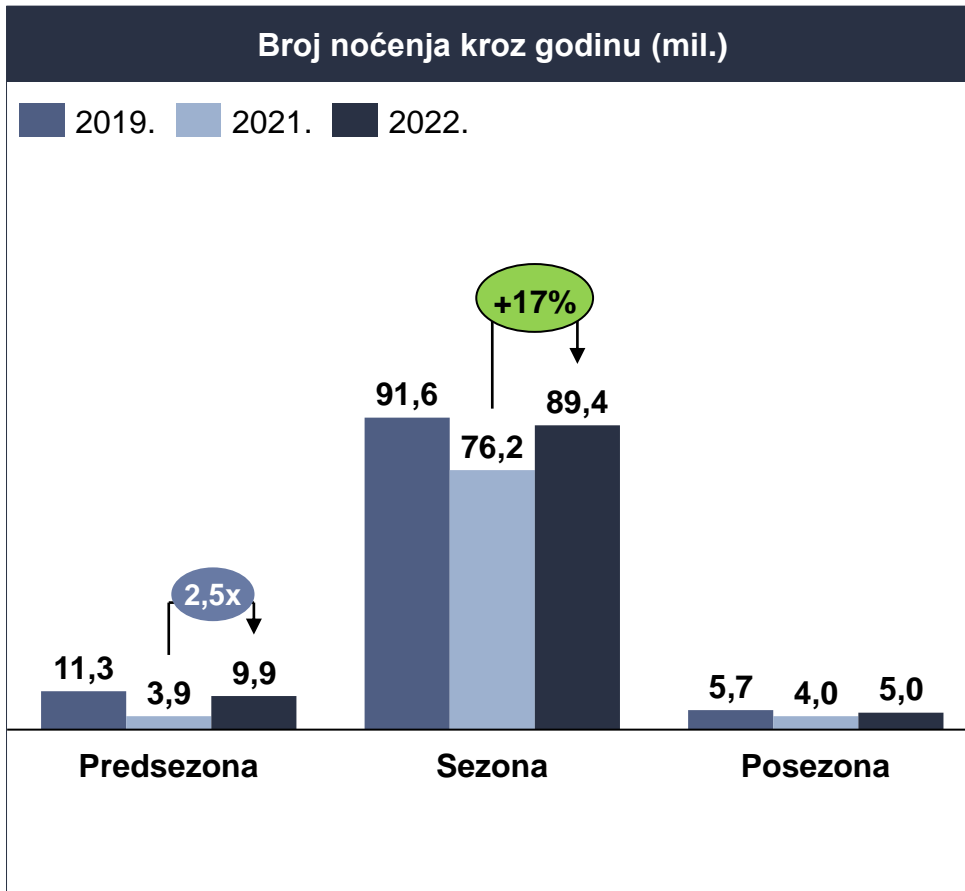

Broj noćenja bilježi rast u svim vrstama smještaja, a najviše u hotelskom +46%

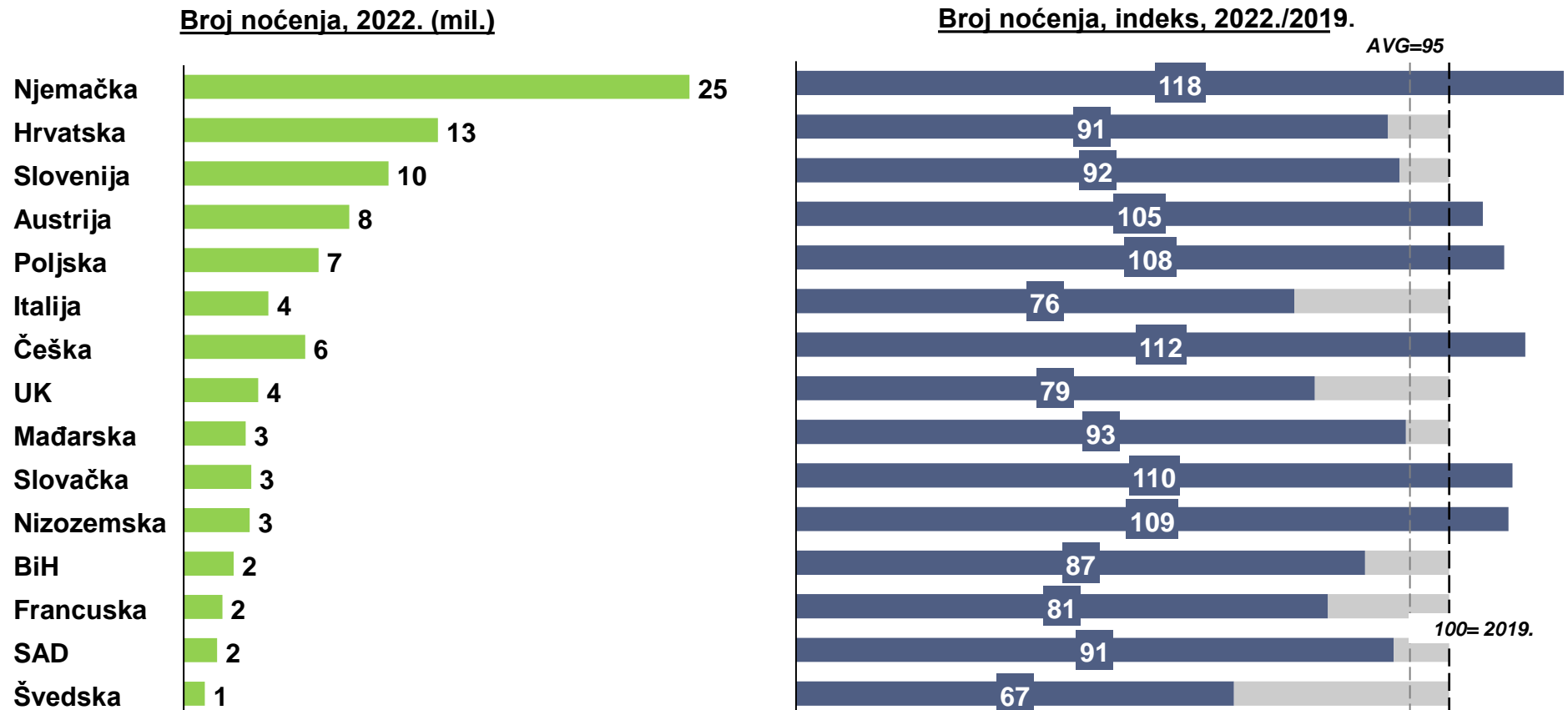
U ljetnoj sezoni ostvareno je 17% više noćenja nego 2021., s prosječnim trajanjem boravka od 5,6 dana

Struktura turističkog prometa u RH

Tradicionalna „drive-in” tržišta u potpunosti su se oporavila te su neka čak nadmašila broj noćenja 2019.

Noćenja u Hrvatskoj po emitivnim tržištima¹

1) Odabranih 15 emitivnih tržišta redoslijedom prema najvećem broju noćenja u 2019.
 Izvor: HTZ, FMTU, BlueRock Consulting

Hoteli

Kampovi

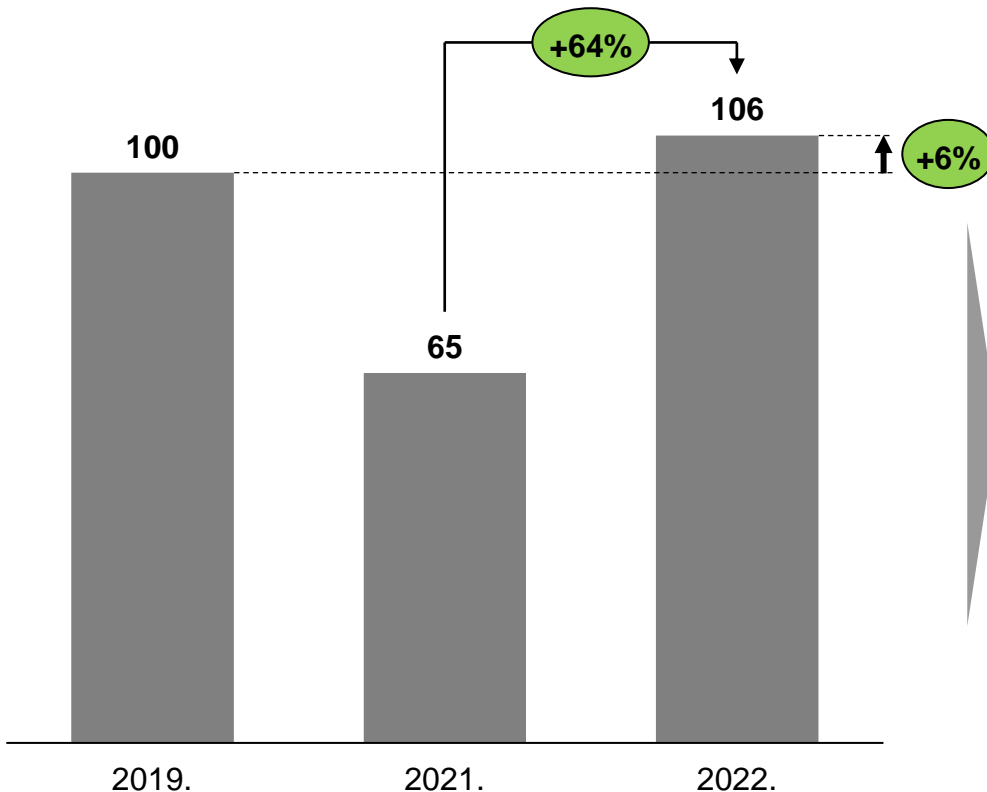
Marine

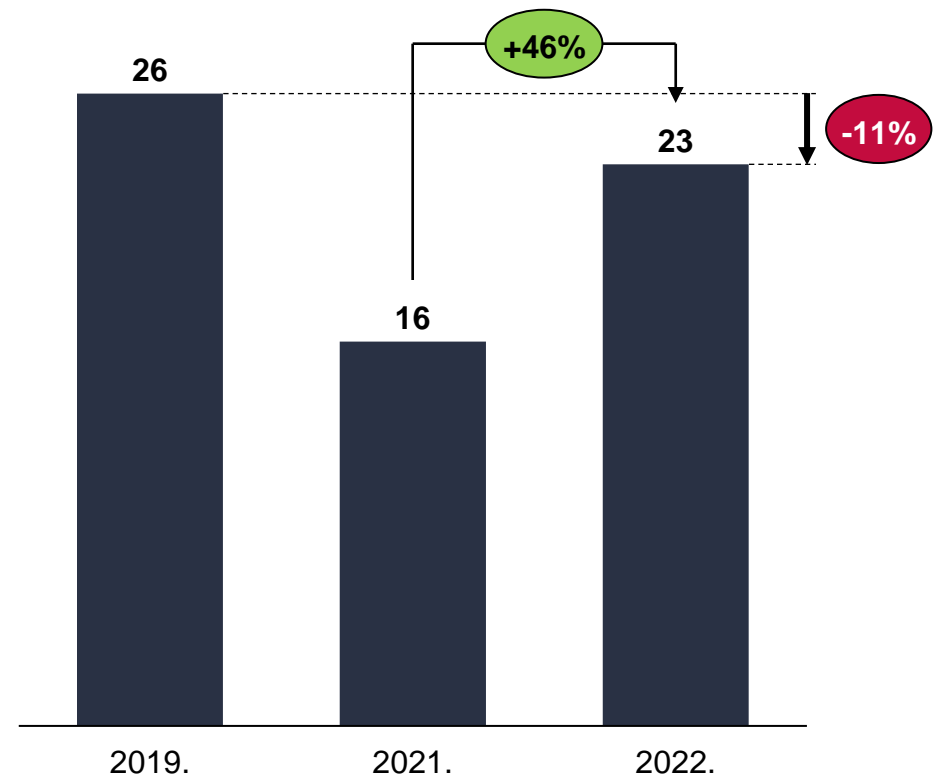
U odnosu na 2019., prihodi hotela viši su za 6%, dok se broj noćenja u hotelima još uvijek nije oporavio -11%

Analiza prihoda hotela u RH, 2019.-2022.

Ukupni prihodi hotela, indeks

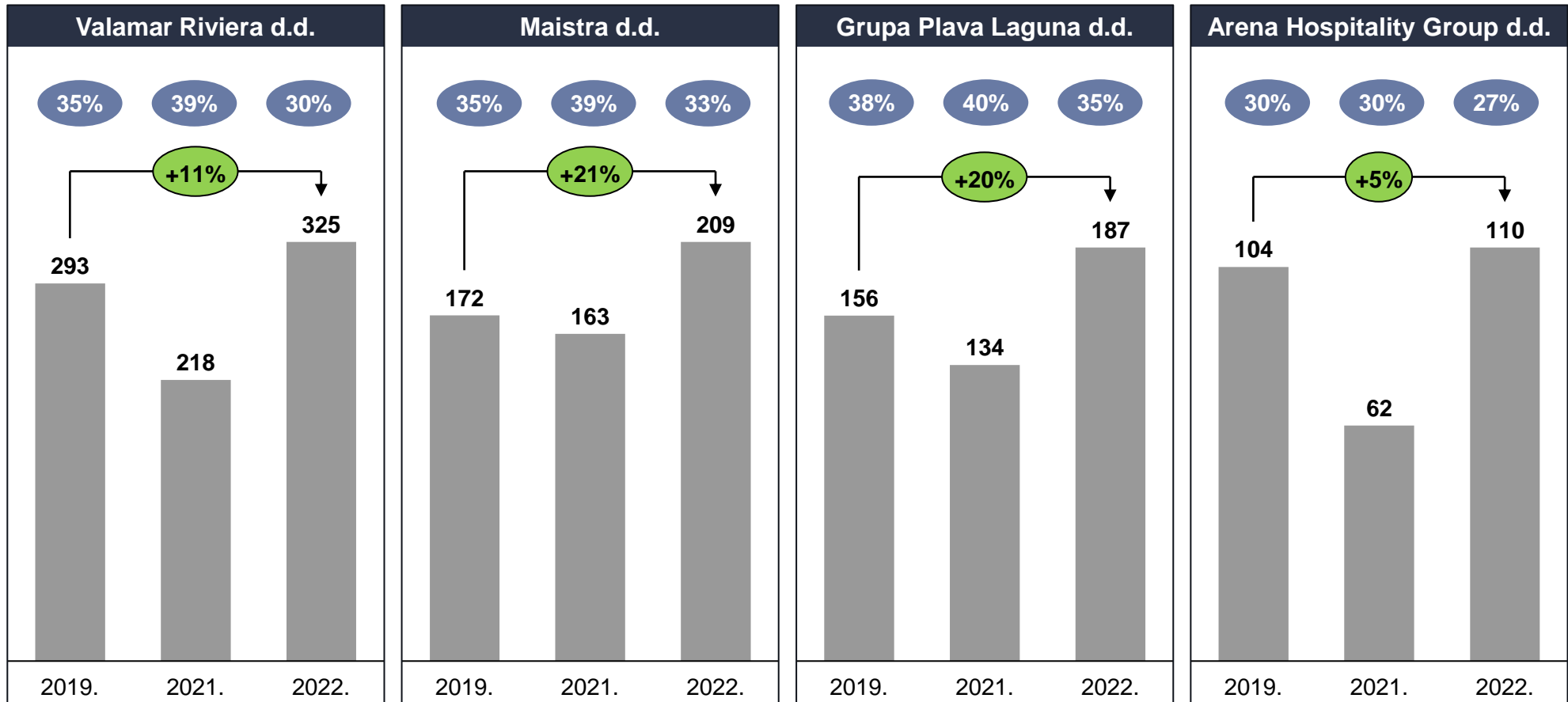
Broj noćenja (u mil.)

Prihodi najvećih hrvatskih hotelskih kompanija su se oporavili

Prihod najvećih hotelskih kompanija u RH, mil. EUR, 2019.-2022.

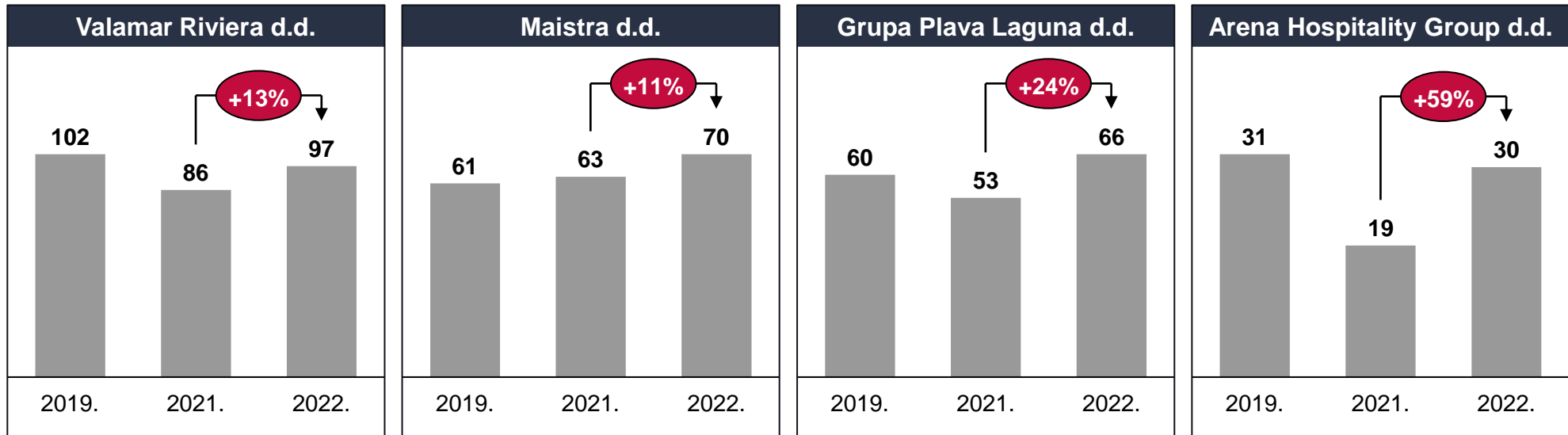
% EBITDA marža

Napomena: Korišteni posljednji dostupni izvještaji na datum 15.3.2022.; konsolidirani
 Izvor: Zse.hr- financijski izvještaji, FMTU, BlueRock Consulting

Apsolutni iznos EBITDA-e veći nego lani te dostiže razine iz 2019.

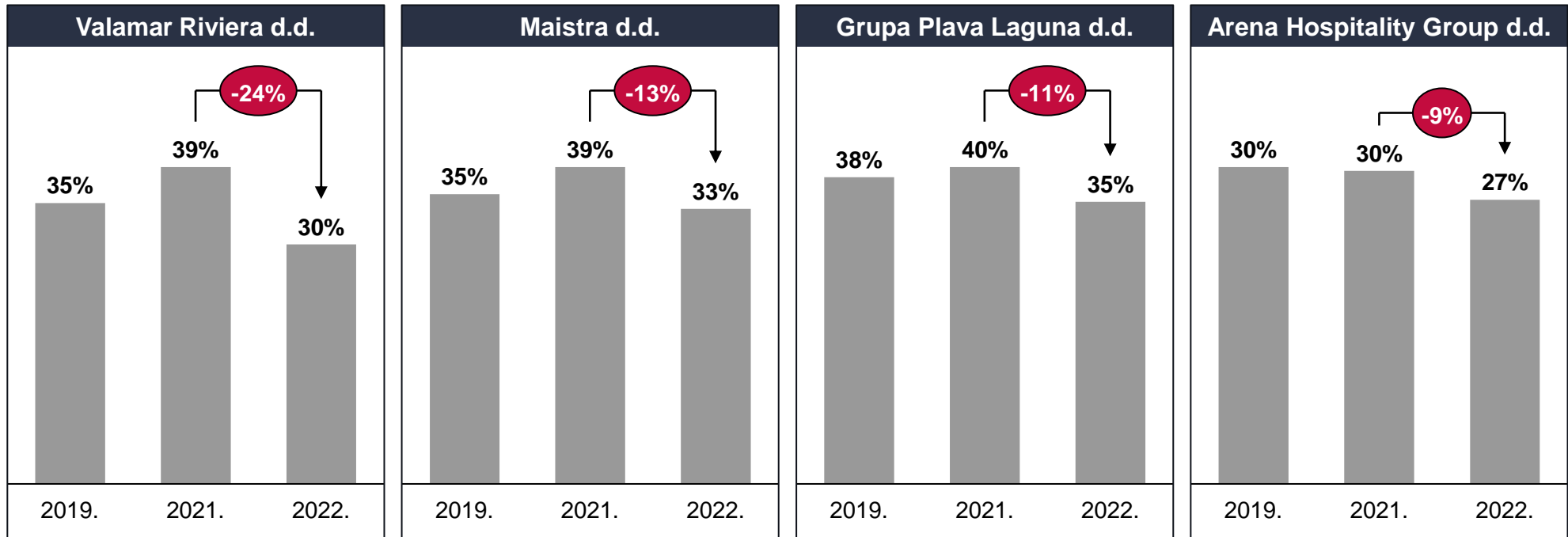
Promjena EBITDA najvećih hotelskih kompanija, mil. EUR, 2019.-2022.

- **EBITDA-e u apsolutnom** iznosu su **više** nego 2021. godine. U odnosu na 2019., EBITD-e Maistre i Plave Lagune su se povećale, dok Valamara i Arene nisu dosegnule razinu iz 2019. godine
- Fokus je konačno prešao sa analize isključivo EBITDA marži koje su u RH bile visoke zahvaljujući dominantnom poslovnom modelu baziranom na jeftinoj radnoj snazi, na analizu odnosno upravljanje apsolutnim iznosima EBITDA.
- To znači da su investicije u razvoj proizvoda nužne da bi se ostvarile više razine prihoda koje će omogućiti izbjegavanje daljnjeg pada profitabilnosti uslijed rastućih troškova (ponovno ističemo radnu snagu – nedostatak kvalitativni i kvantitativni se ne može u kratkom i srednjem roku nadoknaditi bez povećanja plaća). S obzirom na izazovno investicijskog okruženje, ključna će biti inovativnost i diferencijacija.

Dok su EBITDA marže pale u odnosu na 2021. 9%-24% te su niže nego 2019.

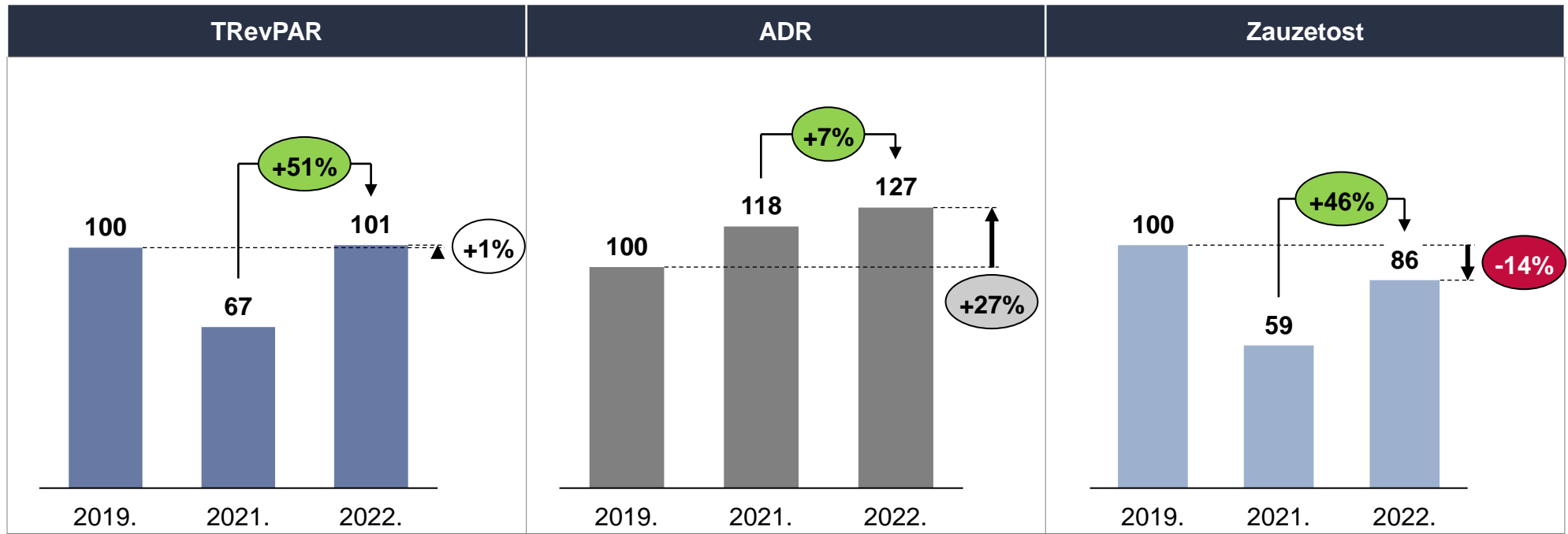
Promjena EBITDA marže najvećih hotelskih kompanija, 2019.-2022.

Kao što je i predviđano, **EBITDA marže su se smanjile. Inflacija je na troškovnoj strani bila viša od razine povećanja cijena.**

Nastavlja se trend, i porast cijena od 7% koji je, u odnosu na 2021., „pojela” je inflacija

Ključni pokazatelji poslovanja hotela u RH, indeks, 2019.-2022.

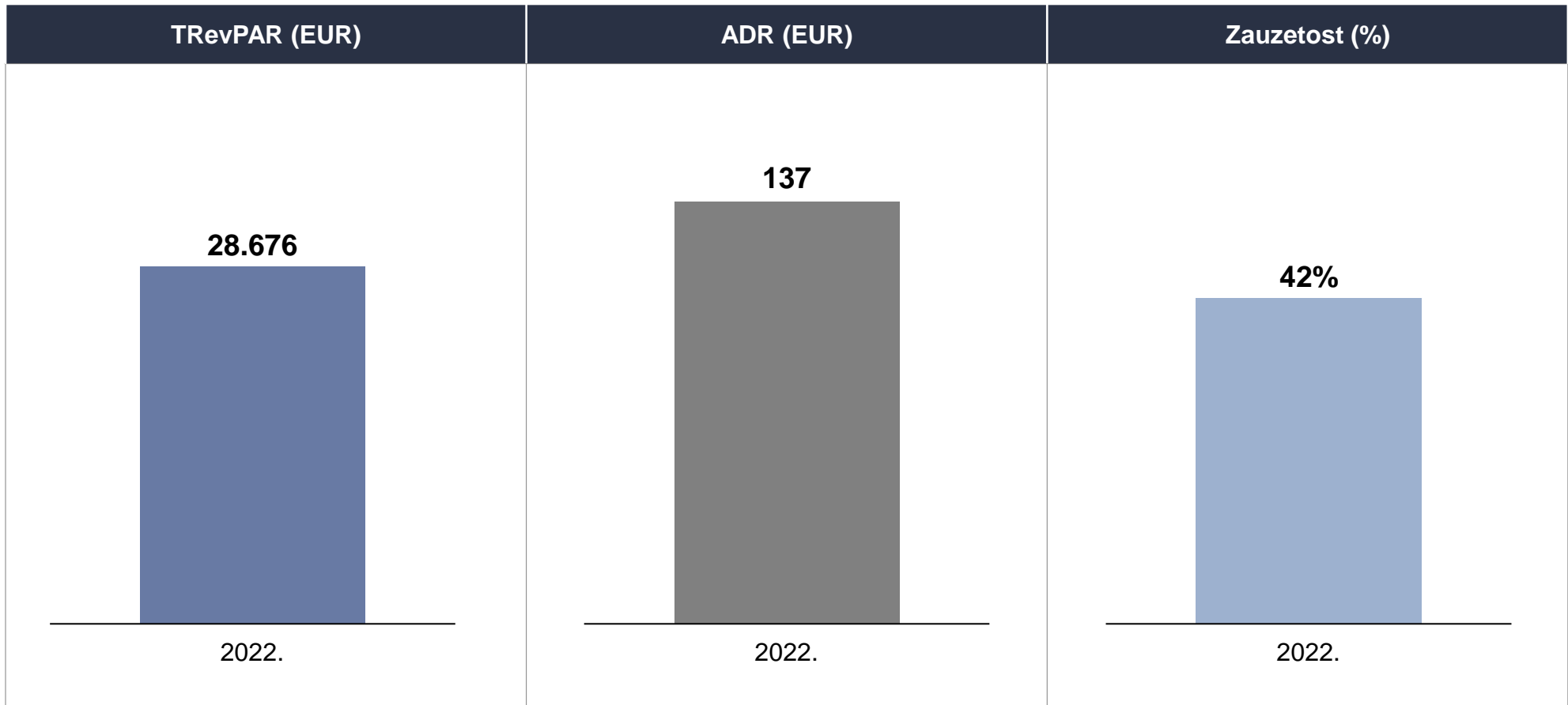
- Kontinuirani rast cijena bio je dovoljan za dostizanje razine TRevPAR-a iz 2019. godine. Značajni iskorak u TRevPAR-u može se očekivati u trenutku kada će trend povećanja cijena pratiti i povećanje zauzetosti.
- Prosječna godišnja **stopa inflacije** u 2022. iznosila je **10,7%**, te je ona u 2022. iznosila **više od porasta cijena 7%**

TRevPAR= ukupni prihod po dostupnoj sobi; ADR= prosječna dnevna cijena

Izvor: HNB – Glavni makroekonomski indikatori 16.3.2023., Benchmarking hrvatskog hotelijerstva (BHH) – Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, BlueRock Consulting

Prosječni ADR 2022. iznosi 137 EUR, ali uz nisku godišnju zauzetost od 42%

Prosječni godišnji pokazatelji poslovanja hotela u RH, 2022.

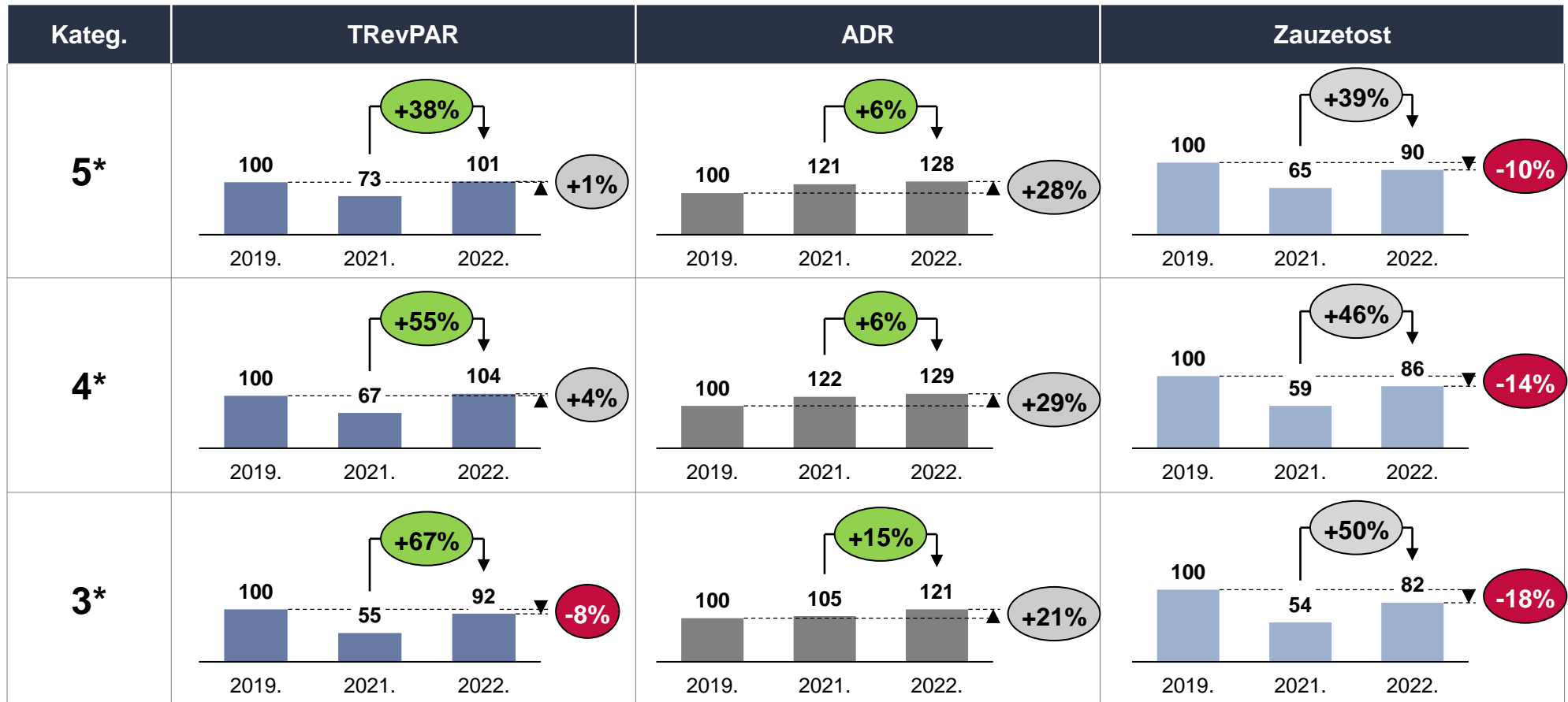

TRevPAR= ukupni prihod po dostupnoj sobi; ADR= prosječna dnevna cijena

Izvor: Benchmarking hrvatskog hotelijerstva (BHH) – Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, BlueRock Consulting

Sve kategorije hotela su povećale cijene više od 20% u odnosu na 2019., što je više odraz inflacije nego povećanja kvalitete proizvoda

Ključni pokazatelji poslovanja hotela prema kategorizaciji u RH, indeks, 2019.-2022.

TRevPAR= ukupni prihod po dostupnoj sobi; ADR= prosječna dnevna cijena

Izvor: Benchmarking hrvatskog hotelijerstva (BHH) – Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, BlueRock Consulting

Prosječni ADR 5* hotela u 2022. iznosi 258 EUR, a 4* hotela 120 EUR

Ključni pokazatelji poslovanja hotela u RH, prema kategorizaciji, 2022.

Kateg.	TRevPAR (EUR)	ADR (EUR)	Zauzetost (%)
5*	54.993	258	45%
4*	27.234	120	42%
3*	15.318	85	39%

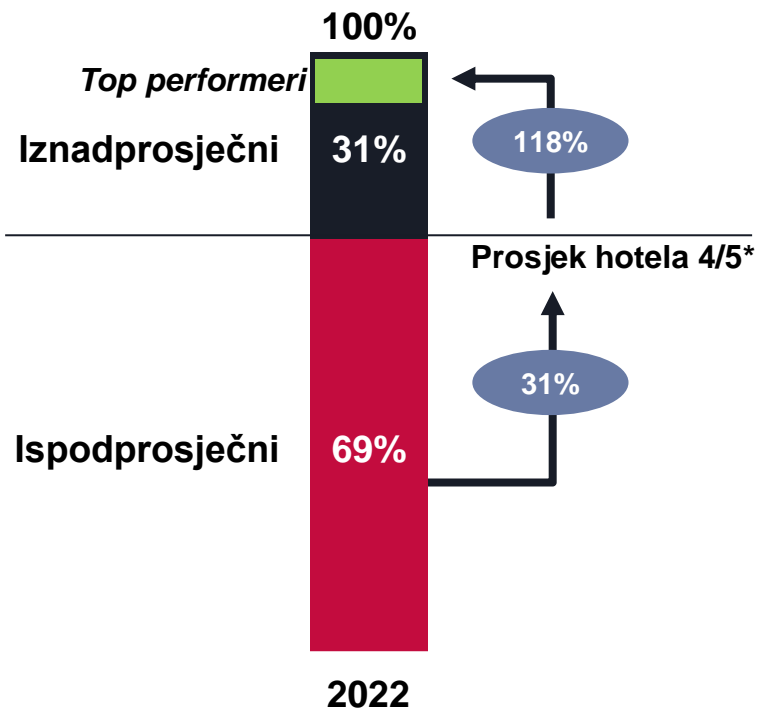
- Hoteli više dodane vrijednosti su, unatoč višim cijenama, u situaciji krize bili privlačniji gostima te su ostvarili više stope zauzetosti
- 5* hoteli ostvarili su dodatnu premijsku cijenu i još se više izdvojili od cjenovnog ranga 4* i 3* hotela, što predstavlja izazov za isporuku 5* iskustva u budućnosti

TRevPAR= ukupni prihod po dostupnoj sobi; ADR= prosječna dnevna cijena

Izvor: Benchmarking hrvatskog hotelijerstva (BHH) – Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, BlueRock Consulting

69% hotela 4* i 5* ima ispodprosječne performanse te zaostaju 31% za prosječnim performansama

Udio hotela 4* i 5* po performansu

Zašto je većina hotel 4/5* ispodprosječna?

1. Zastarjelost proizvoda
2. Nedostatak investicija
3. Manjak brendova i međunarodnih standarda
4. Ograničenja destinacija i dostupnosti
5. Nedostatak provedbe najboljih praksi:
  - Najbolje prakse upravljanja hotelskim kompanijama
  - Upravljanje prihodima
  - Marketing i prodaja
  - Hotelske operacije
  - Nedostatak inovacije i suradnje

Hoteli

Kampovi

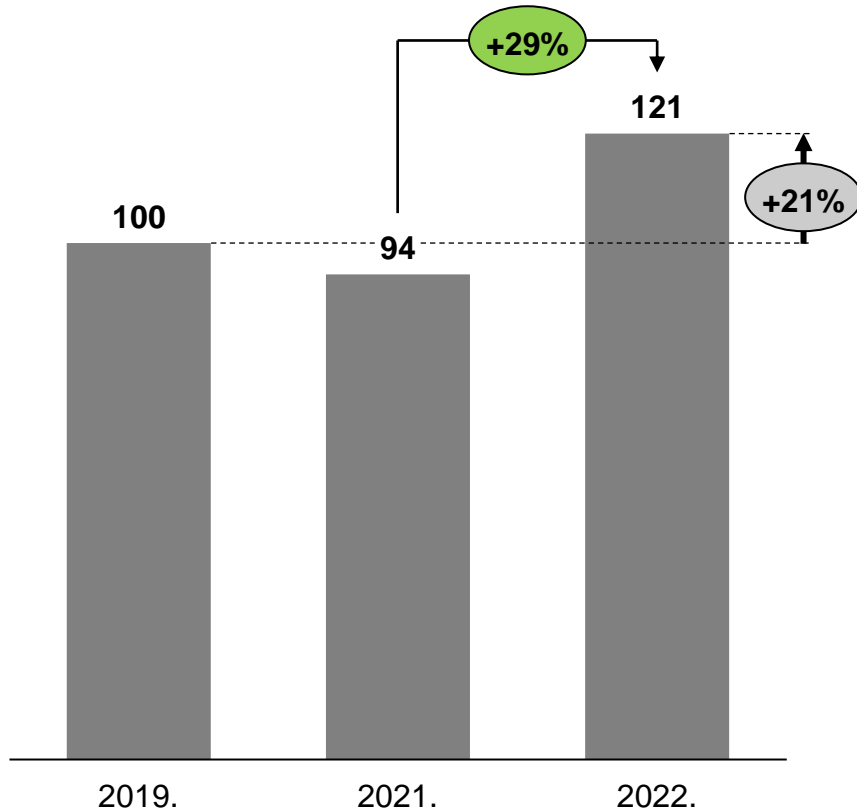

Marine

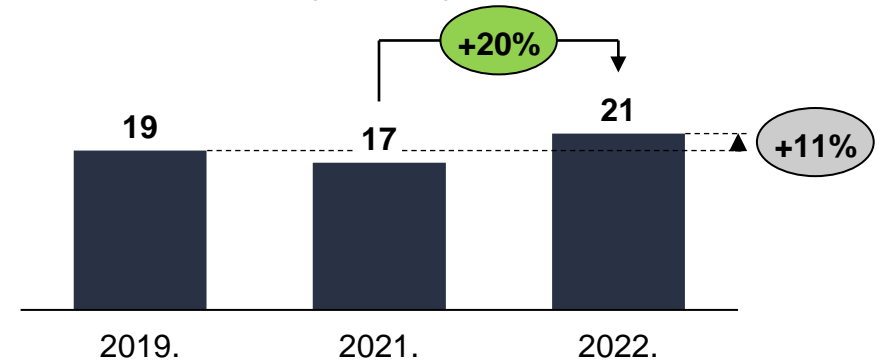
Nastavak pozitivnog trenda kampova, ukupni prihodi su viši za 29%, dok je broj noćenja narastao za 20% u odnosu na 2021.

Analiza prihoda kampova u RH, 2019.-2021.

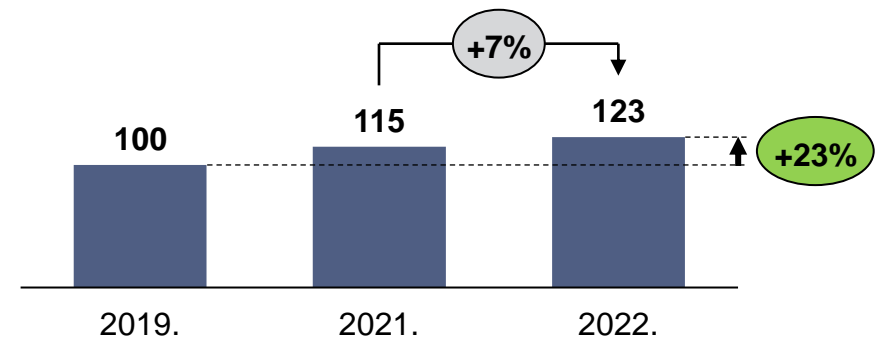
Ukupni prihodi kampova, indeks

Broj noćenja (mil.)

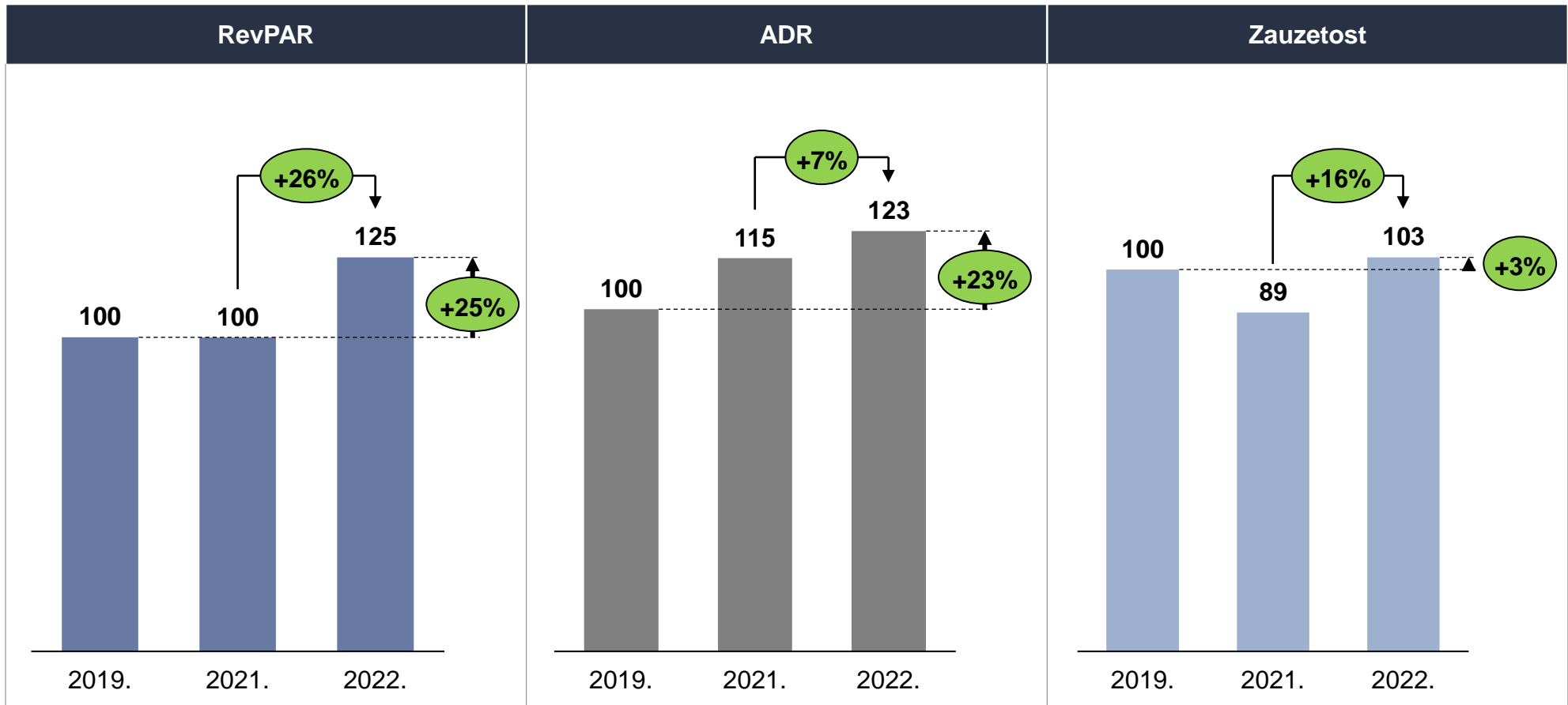

Prosječan prihod od smještaja po noćenju, indeks

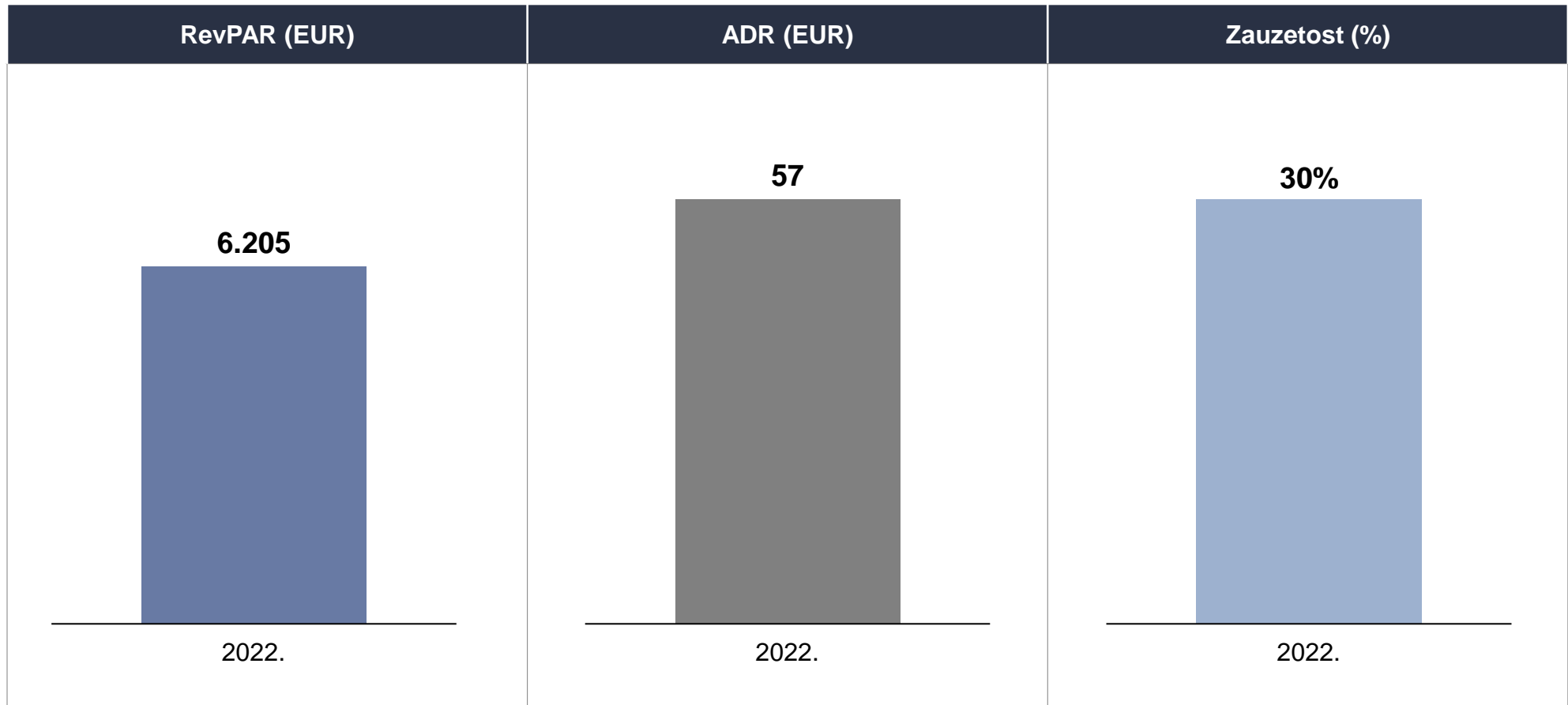
Nastavljen je trend rasta zauzetosti +16% i cijena +7%, u odnosu na prošlu godinu

Ključni pokazatelji poslovanja kampova u RH, indeks, 2019.-2022.

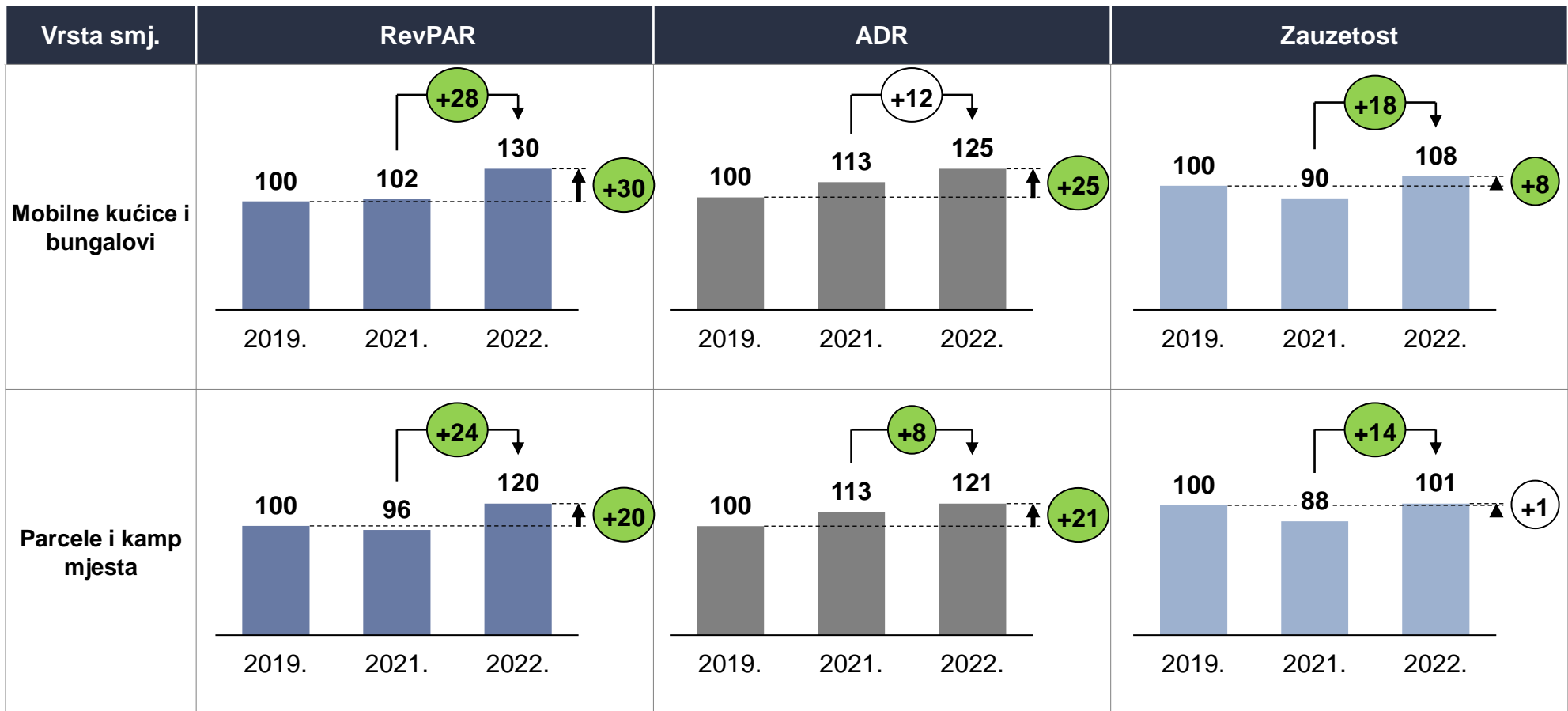
Prosječna godišnja zauzetost kampova u 2022. iznosila je 30% uz RevPAR od 6,2 tis. EUR

Ključni pokazatelji poslovanja kampova u RH, 2022.

Mobilne kućice kao proizvod više dodane vrijednosti potpuno su se oporavile od krize te su ostvarile 34% viši RevPAR nego 2019.

Ključni pokazatelji poslovanja kampova prema vrsti smještaja u RH, indeks, 2019.-2022.

Mobilne kućice su s prosječnim godišnjim ADR-om od 139 EUR ostvarile bolji rezultat od prosjeka hotela s 4* koji iznosi 120 EUR

Ključni pokazatelji poslovanja kampova prema vrsti smještaja u RH, 2022.

Vrsta smj.	RevPAR (EUR)	ADR (EUR)	Zauzetost (%)
Mobilne kućice i bungalovi	16.108	139	33%
Parcele i kamp mjesta	4.116	39	29%

Hoteli

Kampovi

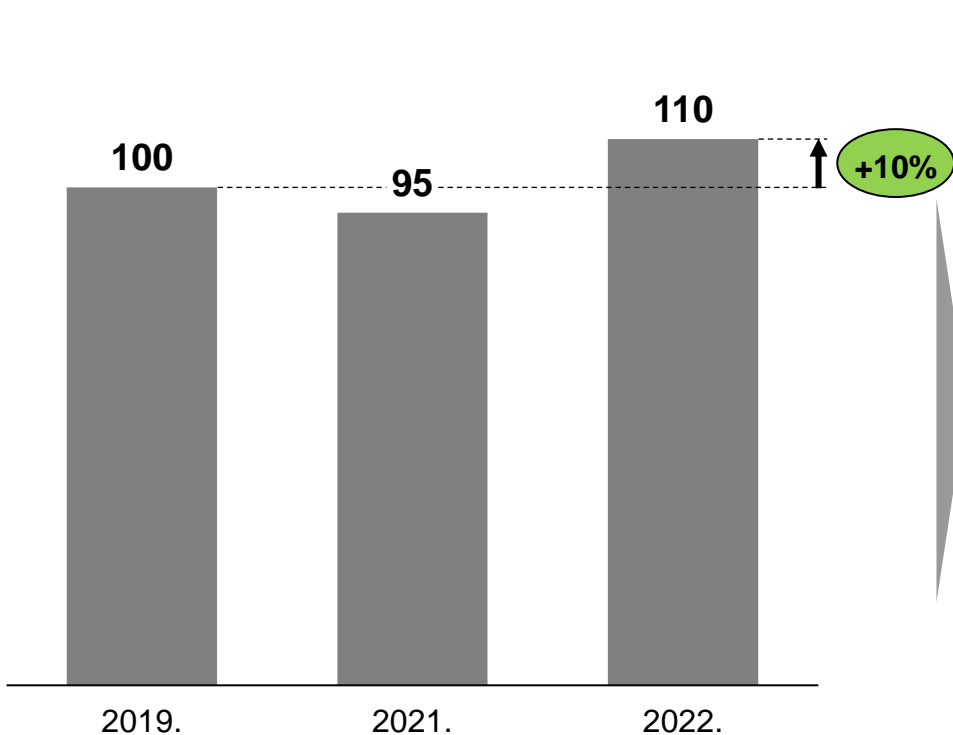

Marine

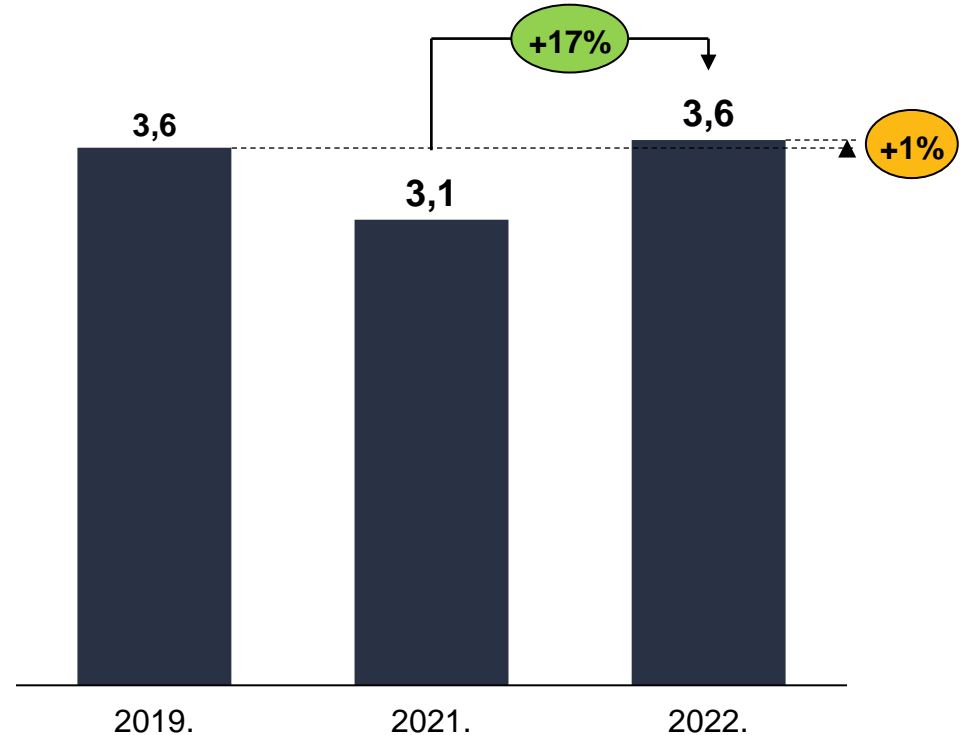
Nautički turizam potpuno se oporavio, zabilježen je povratak broja noćenja na razinu iz 2019., dok su prihodi marina viši za 10%

Analiza prihoda marina u RH, 2019.-2022.

Ukupni prihodi, indeks

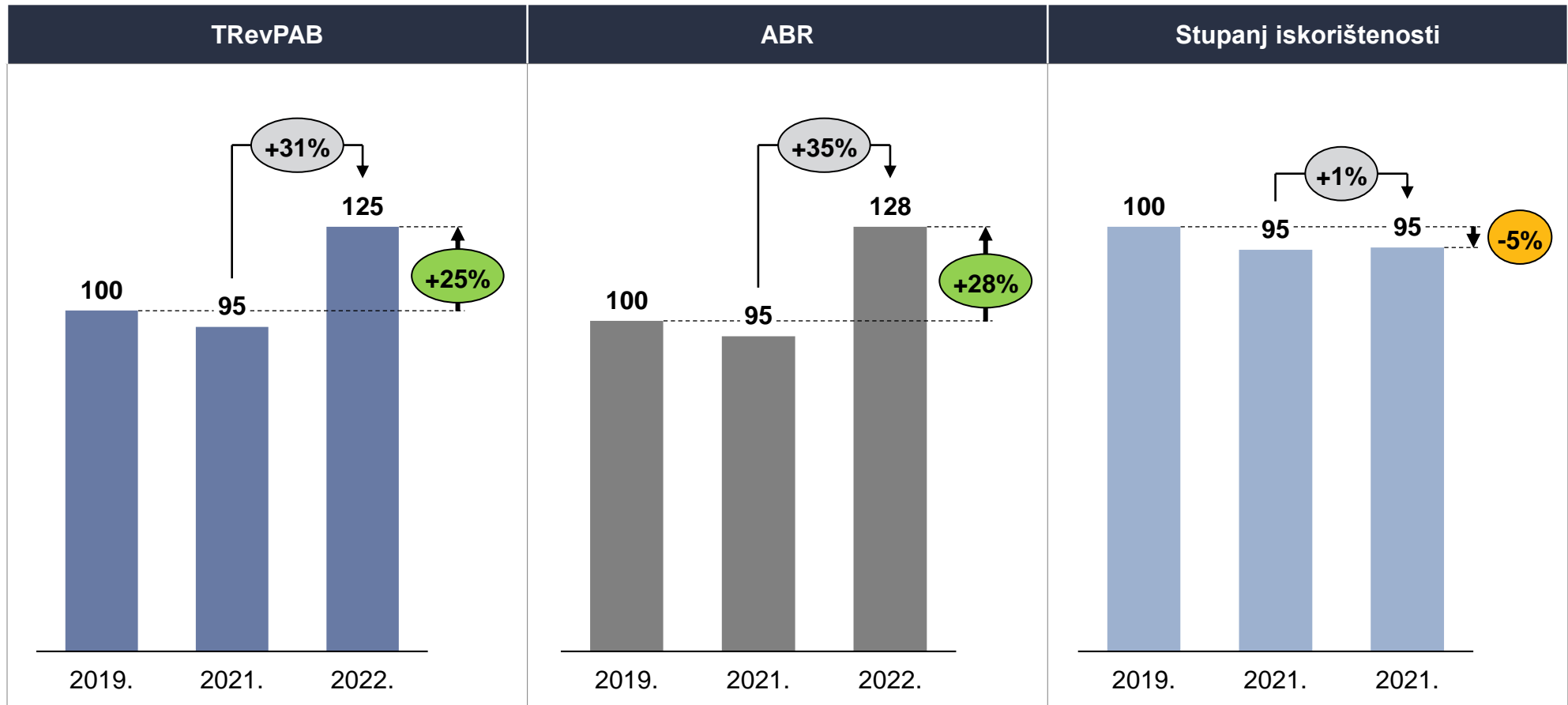

Broj noćenja u nautici (mil.)

Stupanj iskorištenosti vezova nije dostigao razinu iz 2019., dok je TRevPAB 25% viši

Ključni pokazatelji poslovanja marina u RH, indeks, 2019.-2022.

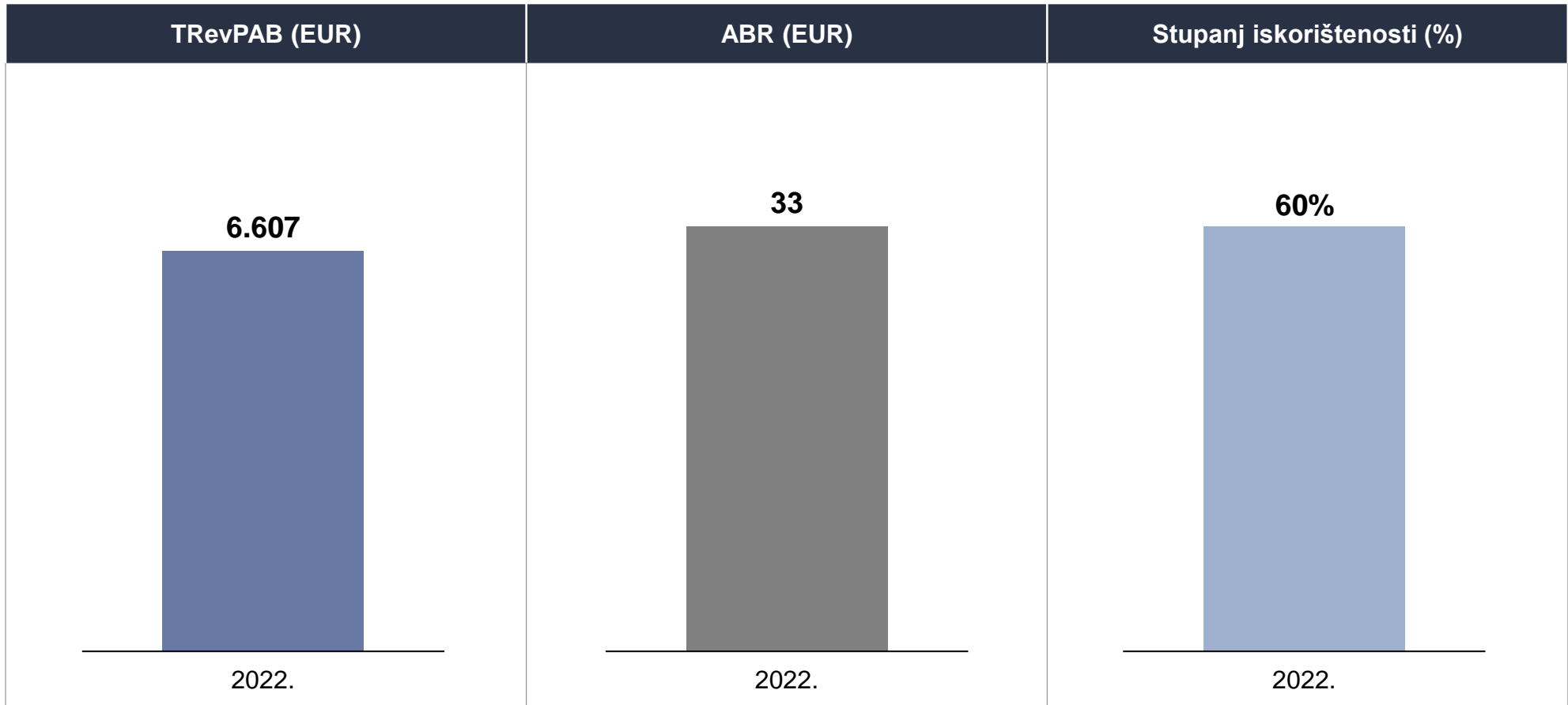

TRevPAB= ukupni prihod po dostupnom vezu; ABR= prosječna dnevna cijena po vezu

Izvor: Benchmarking marina – Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, BlueRock Consulting

Prosječni ABR u 2022. iznosi 33 EUR, uz TRevPAB od 6.607 EUR

Ključni pokazatelji poslovanja marina u RH, 2022.

Odricanje od odgovornosti

Ovaj izvještaj je rezultat zajedničke inicijative zagrebačkog ureda konzultantske kuće BlueRock Consulting i Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu iz Opatije. Cilj je korištenjem vlastitih resursa i sposobnosti dati svoj doprinos u što objektivnijem sagledavanju trenutne situacije i turističkih rezultata 2022., te ukazati na potencijalne implikacije dobivenih rezultata. Nadamo se da će naša inicijativa biti objektivni kompas za donošenje odluka za oporavak i razvoj održivog turizma.

Izvještaj koji obuhvaća analizu turističkih rezultata 2022. u Hrvatskoj, primarno se vodi analizom rezultata od siječnja do prosinca 2022. Osnova izvještaja su podaci prikupljeni kroz mjesečne izvještaje Benchmarking hotela, Benchmarking kampova i Benchmarking marina Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu na uzorku od hotela, kampova i marina koji su u potpunosti i ispravno u bazu podataka Benchmarking hrvatskog hotelijerstva unijeli mjesečne podatke o poslovanju za 2019., 2021. i 2022. godinu.

BlueRock Consulting i Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu ne preuzimaju nikakvu odgovornost prema bilo kome drugome ili za bilo koju drugu svrhu u vezi s ovim izvještajem. Spremni smo staviti na raspolaganje kopiju ovog dokumenta potencijalnim zainteresiranim stranama, samo pod uvjetom da prihvaćaju da nemamo odgovornosti ili bilo kakve obveze prema njima u svezi ovog izvještaja. Daljnje informacije o rezultatima izvještaja moguće je zatražiti direktno kod autora izvještaja.

BRC.
BlueRock Consulting

Andrej Šimatić
Partner, Zagreb
asimatic@bluerockcompany.com

Emanuel Tutek
Partner, Zagreb
etutek@bluerockcompany.com

<http://bluerockcompany.com/>

Prof. dr. sc. Sandra Janković
Redovita profesorica
Voditeljica Benchmarkinga
sandrai@fthm.hr

Prof. dr. sc. Zdenko Cerović
Redoviti profesor u trajnom zvanju
Voditelj Benchmarkinga
zdenko.cerovic@fthm.hr

<http://www.hotel-benchmarking.com/>
